

د چاغوالی لاملونه

ناسمه تغذیه او د فزیکي فعالیت نشتوالی د چاغی ترټولو مهم لاملونه گڼل کیږي

د دې سربیره، ډیری جنټیکي، محیطي، عصبي، فزیولوژیکي، بیولوژیکي، ټولنیز-کلتوري او رواني عوامل د یو بل سره په اړیکه کې د چاغوالی لامل کیږي

د چاغوالی په رامینځته کولو کې د چاپی ټل فکتورونو رول تر ټولو ډیر دي، په ځانگړي توگه څنگه چې په ماشومانو کې د چاغوالی زیاتوالی دومره لوړ شیو چې د جنیتیک جوړښت کې بدلونونه یې نشي توضیح کولای

په نړۍ کې چاغوالی

په نړۍ کې له یو ملیارد څخه ډیر خلک له اندازي زیات چاغ شوي دي. د روغتیا نړیوال سازمان اټکل کوي چې تر 2025 پورې به شاوخوا 167 ملیون خلک به د ډیر وزن لرلو لامله لږ صحتمند وي.

په ترکیه کې چاغوالی

د نړۍ د نورو هېوادونو په څېر زموږ په هېواد کې هم د چاغوالی کچه ورځ تر بلې په ډېرېدو ده. په یوه څیړنه* کې، د هغو کسانو لپاره چې عمرونه یې 15 او یا ډیر وي چاغوالی تعداد

په نارینه کې 24,6 %

په ښځو کې 39,1 %

په مجموع کې 31,5 % وموندل شو

*د ترکیې تهذیه او روغتیا سروې 2017

د صحي خوړو لارښوونې

- له سهارنۍ پرته ورځ مه پیلوئ
- د ډوډۍ پدل یټونو اندازه کمه کړئ
- د ناشتو او د تیزو خوړو له انتخاب څخه ډډه وکړئ
- په کوچنیټو وټو د اوږدې مودې لپاره په ژاولو سره خپل خواړه وخورئ
- د سپارښتنو سره سم د هر خوراکی گروپ څخه مختلف ډولونه مصرف کړئ
- د بورې او مالگې مصرف کم کړئ
- د ټولو غنمو محصولاتو ته ترجیح ورکړئ
- په ورځ کې لږترلږه 8-10 گیلاسه اوبه وڅښئ
- الکولي او گازي مشروبات مه خورئ

د باډي ماس انډیکس د بدن وزن (کیلو گرامه) په قد (متر) په توان د دوه په ویشلو سره محاسبه کیږي

د ملا احاطه؛ د نارینه وو لپاره 102 سانتي متره یا ډیر او د ښځو لپاره 88 سانتي یا ډیر لوړوالی د شکرې او زړه د ناروغیو په شرایطو کې لوړ خطر گڼل کیږي.

کم وزنه	نارینه	ښځینه
18,5 >	94 >	80 >
نارمل	نارمل	نارمل
ډیر وزنه	خطرناک	خطرناک
چاغ	ډیر خطرناک	ډیر خطرناک
ډیر چاغ		

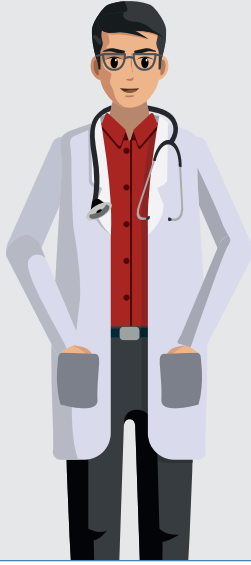
چاغوالی څه شی دی؟

چاغوالی نن ورځ په پرمختللو اود پرمختلګ په حال هیوادونو کې یو له خورا مهم روغتیایی ستونزو څخه دی د بدن د غوړو د مقدار له زیاتوالی سره د قد په تناسب د بدن د وزن زیاتېږي

په بالغ نارینه کې د بدن وزن 15-18٪ په ښځو کې 20-25٪ د غوړو انساج جوړوي. که دا کچه په نارینه و کې له 25٪ او ښځو کې له 30٪ څخه زیاته وي نو چاغوالی ګڼل کیږي.

انسانان هره ورځ انرژي ته د هغو د عمر، جنسیت، دندې، جنیتیک او فیزیولوژیکي ځانګړتیاوو او د ناروغیو حالتونو په اساس اړتیا لري که هره ورځ اخیستل شوې انرژي له مصرف شوي انرژي څخه زیاته وي، نو کومه انرژي چې مصرف نشي په بدن کې د غوړ په توګه ذخیره او د چاغوالی لامل کیږي

مخکې له دې چې چاغوالی رامنځته شي مخنیوی خورا اړین دی او باید په ماشومتوب کې پیل شي. د چاقۍ درملنه د ډاکټرانو، رژیم پوهانو، ارواپوهانو او فزیوتراپیستانو د یوې ډلې لخوا ترسره کیږي.

دا خپرونه د اروپایي ټولني په مالي مرسته جوړه شوې ده. د دې محتویات یوازې او یوازې د ترکیې د جمهوریت د روغتیا وزارت مسؤلیت دی او د اروپایي اتحادیې نظرونه نه منعکس کوي.

د نورو معلوماتو او ملاتړ لپاره خپل نږدې د مهاجرو روغتیایی مرکز ته ورشئ.

مناسب ځای، ښه خدمت

f @ t v sihatproject

www.sihatproject.org

sihat

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

د سالم ژوند لپاره د خپلې د انرژۍ توازون برابر کړئ،
له چاغوالی ځان
وژغورئ

sihat

